

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

Регионална инспекция по околната среда и водите – С м о л я н

УТВЪРДИЛ:

Ниво на класификация : 0 (TLP – WHITE)

14.7.2026 г.

X Екатерина Гаджева

инж. Екатерина Гаджева

Директор РИОСВ-Смолян

Подписано от: Ekaterina Dimitrova Gadzheva

ДОКЛАД

от извършена Комплексна проверка по прилагане на екологичното законодателство на обект:
Рудоземска обогатителна фабрика и ХХ “Рудозем-2” , гр. Рудозем, общ. Рудозем, обл.Смолян, стопанисван и експлоатиран от „Върба-Батанци“ АД, гр. Мадан

На 19.05.2026г. (Констативен Протокол № ЛМ-35/19.05.2026г.), експерти от РИОСВ-Смолян извършиха Комплексна проверка по Заповед № РД-08-47/27.03.2026г. на Директора на РИОСВ-Смолян на обект: **РОФ и ХХ “Рудозем-2”, гр. Рудозем, Промислена зона, общ. Рудозем, обл. Смолян.**

I. Проверени компоненти и фактори на въздействие на околната среда.

1. Компонент „Въздух“ ;
2. Компонент „Води“;
3. Фактор на въздействие „Отпадъците“;
4. Фактор на въздействие „Химикали“
5. „Екологична отговорност“

II.Цел на проверката

Текущ контрол за:

- 1.Изпълнение изискванията на Закона за чистотата на атмосферния въздух и подзаконовите нормативни актове;
- 2.Изпълнение изискванията на Закона за водите и подзаконовите нормативни актове;
- 3.Изпълнение изискванията на Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове;

III. Обхват на проверката и инсталациите/дейностите на обекта, които са проверени:

Обект на проверката е Рудоземска обогатителна фабрика и Хвостохранилище „Рудозем-2“ към нея, замърсяване на въздуха от дейността на фабриката; пречиствателен ефект на хвостохранилището и емисионен контрол на отпадъчните води; съхранение на отпадъците, договори с фирми за предаване и отчетност на отпадъците.

4700 гр. Смолян, ул. ”Дичо Петров” № 16, ПК 99, e-mail: riosv-smolyan@mbx.contact.bg, <http://smolyan.riosv.com>; Директор: 0301/60-113, Тех. сътрудници: 0301/60-100, 60-112, Fax: 0301/60-119

IV. Отразени в КП факти и обстоятелства, констатирани нарушения на екологичното законодателство:

Основната дейност на Рудоземската обогатителна фабрика е преработката на полиметална руда, добивана в находища на оловно-цинкова руда.

Рудата се транспортира до РОФ по въздушен път с въжена линия. В процеса на флотация се сепарират оловно-цинковия концентрат и отпадъчния хвостов шлам.

За депониране на шлама и пречистване на отпадъчните води през 1990 год. е въведено в експлоатация ХХ „Рудозем-2“.

Водоотливът от хвостохранилището е непрекъснат целогодишно.

1.Компонент „Въздух“.

На обекта за преработка на рудата има монтирани 5 бр. трошачки. Към момента на проверката работят 3 от тях за едро, средно и ситно трошене с едрина на крайната фракция преди смилане 30 mm. За работата на трошачките са изградени 4 бр. аспирации, изпускащи емисиите на вредни вещества в атмосферния въздух, през изпускателни устройства (комини). При проверката няма видими следи от запрашаване. Режимът на работа на трошачно отделение е 5 дни в седмицата, 12 часа в денонощието (по 6 часа във 1-ра и 2-та смяна).

Със заявка за изпитване на „Върба-Батанци“ АД, на 13.05.2026 г. Лаборатория за анализ на компонентите на околната среда (ЛАКОС) към „ЕКО-КОНСУЛТ-ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД, гр. Бургас, извършва измерване на емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух и шум, излъчван в околната среда от площадката на РОФ. След изготвяне на протоколите от изпитване и измерване, в РИОСВ-Смолян ще бъде представен Доклад за получените резултати.

2.Компонент „Води“

При проверката хвостохранилище „Рудозем-2“ е в нормален експлоатационен режим:

1.Намиването на хвостовия шлам се извършва от кота 748,50м, а основния плаж при долна преградна стена е установен на кота 746,20м. Долна преградна стена е надградена до кота 748,50 м. Въздушният откос на долна преградна стена е почистен от дървесна и храстова растителност, като видимо откоса е в добро състояние;

2.Приключено е задигане на основния (авариен) преливник при долна преградна стена на кота 745,62м.;

3.Отвеждането на утаените и избистрени отпадъчни хвостови води се извършва през IV-ти скатов преливник при горна преградна стена на кота 744,90м;

4.Горна преградна стена е задигната до кота 745,80м, като се извършва подготовка за надграждане до кота 750,0м и проектиране на уширение основата на стената с перспектива за надграждане до кота 788м.

5.Заустването на отпадъчните води е в р. Малка река съгласно РЗ №33120017/27.09.2017г., Реш. № РР-3167/27.09.2017г. и Реш. № РР-5235/28.07.2023г., издадени от БД „ИБР“-Пловдив;

5.Извършен е собствен мониторинг на пречистените отпадъчни води за 2025 год. и за I-во тримесечие на 2026 год. За II-ро тримесечие проба ще се вземе до края на м. юни 2026 год. от „Евротест - контрол“ ЕАД-София. За I-во тримесечие на 2026 год. е издаден ПИ № 12303/07.04.2026 год. от „Евротест - контрол“ ЕАД-София за изпитване на отпадъчни води от изход ХХ „Рудозем-2“. Пробата е взета с Пробовземен протокол № 116-1/24.03.2026 год. Всяка седмица се извършва вътрешен собствен мониторинг на показател „Цианиди“. Води се дневник на извършените анализи, като превишения не са установявани.

6.Представен е Доклад съгласно чл. 48, ал. 1, точка 12 от Закона за водите за изпълнение на условията на РЗ за 2025 год. с изходящ № 63/19.01.2026 год.

В изпълнение на Заповед № РД-922/19.12.2025г. на Министъра на околната среда и водите е извършен емисионен контрол на отпадъчните води, като е взета еднократна водна проба от отпадъчна вода на изход колектор на ХХ „Рудозем-2“, преди заустването в река

Малка река, ляв приток на р. Арда. На място е измерено рН=8,07 и електропроводимост 451 $\mu\text{S/cm}$.

На долна и горна преградни стени се извършват сондажни работи с цел изясняване на геоложката основа и състояние на стените, което да е основа за предстоящо проектиране за следващи етапи на надграждане на същите.

На долна преградна стена са изградени пет нови пиезометри, като предстои изграждане на още 3бр. пиезометри.

На горна преградна стена прокараните сондажи ще се преустроят за постоянни пиезометри, които ще се надграждат с надграждането на стената.

След извършени лабораторни анализи на взетата проба от отпадъчна вода на изход ХХ „Рудозем 2“ и преглед на издадените Протокол от изпитване № 13-0138/25.05.2026г. на РЛ-Смолян и Протокол от изпитване № 10-0550/25.06.2026г. на РЛ-Пловдив не са установени превишения на ИЕО по РЗ № 33120017/27.09.2017г., Реш. № РР-3167/27.09.2017г. и Реш. № РР-5235/28.07.2023г., поради което няма да бъдат предприети административно-наказателни мерки от страна на РИОСВ-Смолян.

3. Фактор на въздействие „Отпадъци“

От дейността на обекта се генерират отпадъци, класифицирани съгласно Наредба № 2 от 23. 07. 2014 г. за класификация на отпадъците, както следва:

- код 12 01 01 - стърготини, стружки и изрезки от черни метали – генерират се от ремонтната работилница на площадката, както и от амортизационен лом (отпадък) от машини и съоръжения.

- код 15 01 10* - опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества; Отпадъкът се образува от използваните в производството химични вещества и смеси.

- код 16 01 17 - черни метали;

- код 20 01 21* - флуоресцентни лампи;

- код 20 01 11 – текстилни материали (амортизирано работно облекло);

Отпадъците се съхраняват на определени за целта места, обозначени с код и наименование, съгласно нормативните изисквания, като опасните отпадъци се съхраняват в затворено помещение, със заключваща се входна врата. При проверката се представят договори с юридически лица, за предаване на образуваните от обекта отпадъци.

Дружеството води отчетност и предоставя информация за дейностите с отпадъци чрез Национална информационна система за отпадъци /НИСО/. От извършената проверка в системата се установи, че се води ежесмесечна отчетност. Подадени са годишни отчети за образувани и предадени отпадъци за 2025 год., които са със статус „Подписан и подаден“.

За отпадъците от група 20 на Наредба № 2/2014г. за класификация на отпадъците се води отчетност на хартиен носител, тъй като към настоящият момент все още НИСО не позволява предоставяне на информация чрез нея, за тези отпадъци.

4. Фактор на въздействие „Химикали“

1. Контрол по Регламент /ЕО/ 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) - Статут на фирмата спрямо Регламента - потребител по веригата. Представена е информация по Приложение №2 към Заповед №268/11.05.2018 г. на министъра на околната среда и водите – формат и съдържание на информацията на задължените лица и удостоверяваща изпълнение на изискванията на чл. 36 от Регламент REACH и чл.49 от Регламент CLP.

За обогатяване на оловно-цинкови руди се използват следните реагенти: натриев цианид, цинков сулфат, меден сулфат, калиев изобутилов ксантогенат, хидратна вар, натриев силикат, флотационни масла. Операторът декларира, че не извършава внос на химикали. Химикалите се доставят от български производители и дистрибутори.

При проверката са изискани и представени информационните листове за безопасност, които отговарят на изискванията на Приложение II на Регламент (ЕО) 1907/2006, с последващи изменения. Не е констатирана употребата на вещества, включени в Приложение XIV и Приложение XVII на Регламент REACH.

2. Контрол по Наредбата за реда и начина на съхранение на опасни химични вещества и смеси.

По отношение на съхранението на натриевия цианид са предприети следните действия - поставени са метални врати и решетки, осигурено е охранително осветление; изпълнена е локална оповестителна звънчева инсталация, блокиране на вратата на склада. Останалите химикали се съхраняват в реагентно отделение - в оригиналните опаковки на производителя, поставени на палети, при спазване на изискванията за съвместно съхранение. В добро състояние са разтворните и разходните чанове.

Представена е оценка за безопасност на съхранението на използваните химични вещества и смеси, изготвена съгласно формат, утвърден със Заповед на министъра на околната среда и водите. Представени бяха инструкции за работа и съхранение на химикалите, съгласно изискванията на Наредбата. Същите са поставени по работните места. Представена е заповед за определяне на отговорни лица за съхранението на химикалите и програми за обучението

5. Екологична отговорност

Дружеството извършва дейности, попадащи в обхвата на Закона за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (ЗОПОЕЩ), а именно т. 3, т.4 и т.10 от Приложение № 1 към чл. 3, т. 1 от Закона. По време на проверката бе представена собствена оценка за възможни случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и причинени такива, съгласно Наредба №1/2008 г. (ДВ, бр. 96/2008г.) за вида на превантивните и оздравителните мерки в предвидените случаи от ЗОПОЕЩ и за минималния размер на разходите за тяхното изпълнение, за обекти XX Рудозем – 2 и Рудоземска обогатителна фабрика.

Към настоящия момент, от дейността на дружеството не е възниквала непосредствена заплаха за екологични щети и причинени такива.

V. Заключение за съответствието на обекта с изискванията на екологичното законодателство:

От извършената проверка на обект: **РОФ и XX “Рудозем-2”**, експлоатиран от „Върба-Батанци“ АД, е установено, че дейността му съответства на изискванията на Закона за чистотата на атмосферния въздух, Закона за водите, Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове.

VI. Предписания, срокове и отговорни лица за изпълнението им

Няма дадени.

VII. Дейности за последващ контрол.

Не се предвиждат

